

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Věrou Pazderovou, LL.M., M.A., ve věci

žalobkyně: **S. J.**, nar. X
státní příslušnost Ukrajina
t. č. pobytem X

zastoupena advokátkou JUDr. Irenou Strakovou
sídlem Karlovo náměstí 18, Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 4. 11. 2020, č. j. OAM-625/ZA-ZA11-ZA08-2020,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť žalobkyně je státní příslušnicí Ukrajiny, kterou Česká republika považuje (s výjimkou poloostrova Krym a částí Luhanské a Doněcké oblasti pod kontrolou proruských separatistů) za bezpečnou zemi původu (§ 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění vyhlášky č. 68/2019 Sb.). Žalobkyně žila na Ukrajině v obci Koločava, tedy v Zakarpatské oblasti.
2. Vzhledem k výpovědi žalobkyně a ke shromážděným informacím o zemi původu lze podle žalovaného považovat v případě žalobkyně Ukrajinu za bezpečnou zemi původu.

Žalobkyně neprokázala opak. Vypověděla, že neměla žádné problémy se státními orgány. Za důvod podání žádosti o mezinárodní ochranu označila snahu zůstat s rodinou v ČR a skutečnost, že na Ukrajině není práce. V takovém případě ovšem bylo namístě, aby využila standardních institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Rozhodnutí žalované napadla žalobkyně žalobou u Městského soudu v Praze, který ji usnesením ze dne 14. 12. 2020, č. j. 13 Az 54/2020-9, postoupil zdejšímu soudu jakožto soudu místně příslušnému (§ 32 odst. 3 zákona o azylu).
4. Žalobkyně namítla porušení § 2 odst. 1, § 2 odst. 4, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4 a § 50 správního řádu v souvislosti s § 14 zákona o azylu, a dále čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Nesouhlasí s posouzením věci podle § 16 odst. 2 zákona o azylu ani se závěrem, že důvodem její žádosti byla snaha o legalizaci pobytu v ČR. Domnívá se, že v celkovém kontextu lze považovat její životní situaci za humanitární. Humanitární azyl lze udělit z důvodů zvláštního zřetele hodných v případech, kdy nejsou zjištěny důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.
5. Žalobkyně neměla v úmyslu obcházet zákon o pobytu cizinců. Podání žádosti o mezinárodní ochranu bylo vyústěním celkové situace. V pohovoru uvedla, že ji k ČR váží rodinné vazby k manželovi (který do ČR přicestoval již v dětství a má podanou žádost o státní občanství) a dceři narozené v lednu 2020, která nemůže opustit ČR z důvodu podané žádosti o trvalý pobyt. Žalovaný nezohlednil nejvlastnější zájmy dítěte, které se do popsané situace nedostalo z vlastního rozhodnutí. Dostatečně také neposoudil reálné možnosti žalobkyně pečovat o dceru v zemi původu, kde má žalobkyně pouze nemocnou matku. V zemi původu nemá žalobkyně jiné příbuzenské vazby ani finanční zázemí. V případě nuceného návratu nelze vyloučit, že by dcera mohla být vystavena nepřiměřenému tlaku a mohlo by dojít k ohrožení jejího zdravého psychosociálního vývoje, zdraví či života. Nucené vycestování žalobkyně je proto v rozporu s Úmluvou o právech dítěte i Úmluvou. Žalobkyně byla postupem žalovaného vystavena skutečnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.
6. Z výše uvedených důvodů žalobkyně považuje zamítnutí její žádosti pro zjevnou bezdůvodnost za nepřezkoumatelné.
7. Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na napadené rozhodnutí a správní spis.

IV. Posouzení žaloby soudem

8. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 25. 11. 2020; žaloba byla odeslána dne 8. 12. 2020), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rozsahu a mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době ke dni rozhodnutí soudu (na základě přímého účinku čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany). Soud rozhodl ve věci v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť oba účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (žalovaný výslovně, žalobkyně implicitně).
9. Žaloba není důvodná.

10. Žalobkyně brojí proti zamítnutí její žádosti o mezinárodní ochranu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle kterého se žádost zamítne jako zjevně nedůvodná, „*jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze*“.
11. Ukrajina (s výjimkou poloostrova Krym a částí Luhanské a Doněcké oblasti pod kontrolou proruských separatistů) byla zařazena mezi bezpečné země původu novelou vyhlášky č. 328/2015 Sb. provedenou vyhláškou č. 68/2019 Sb.
12. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v případě aplikace institutu bezpečné země původu se uplatní vyvratitelná domněnka, že země původu dodržuje mezinárodní závazky v oblasti lidských práv, a že tedy žadateli nehrozí pronásledování ani vážná újma ve smyslu zákona o azylu. Je proto na žadateli, aby tuto domněnku vyvrátil.
13. Například v usnesení ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020-32, Nejvyšší správní soud uvedl, že „*pokud žadatel o mezinárodní ochranu pochází z bezpečné země, u které se předpokládá, že neporušuje práva vlastních občanů a dodržuje mezinárodní závazky, leží hlavní odpovědnost na prokázání opaku právě na žadateli [...]. Pokud se tedy udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi bezpečné země původu, je jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti podle zákona o azylu.*“ Tentýž názor Nejvyšší správní soud vyslovil již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, V poslední době jej pak potvrdil např. v rozsudku ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 347/2020-23, v usnesení ze dne 23. 9. 2020, č. j. 6 Azs 209/2020-29, ze dne 24. 9. 2020, č. j. 1 Azs 49/2020-34, ze dne 30. 9. 2020, č. j. 9 Azs 185/2020 -30, ze dne 24. 11. 2020, č. j. 4 Azs 229/2020-34, či ze dne 4. 12. 2020, 3 Azs 129/2020-68.
14. Soud se shoduje s žalovaným, že žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat na to, že Ukrajinu ve vztahu k její osobě za bezpečnou zemi původu považovat nelze. V rámci pohovoru ve správním řízení žalobkyně potvrdila, že na Ukrajině neměla žádné problémy se státními orgány, ani žádné problémy kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině či politickému přesvědčení. Uvedla také, že v případě návratu do země původu se obává pouze toho, že tam není práce, a neví, kdo by jí hlídal dceru, protože matka má problémy s tlakem a se srdcem. V ČR by chtěla zůstat se svou rodinou a najít si oficiální zaměstnání. Manžel, který je rovněž ukrajinské státní příslušnosti, má na území ČR povolen trvalý pobyt a podal žádost o udělení státního občanství, o níž nebylo dosud rozhodnuto. V případě společné nezletilé dcery podali žádost o povolení k trvalému pobytu, o níž také nebylo dosud rozhodnuto.
15. Žalobkyní uvedené skutečnosti tak zcela zjevně nesvědčí o tom, že by jí hrozilo v zemi původu pronásledování nebo vážná újma, a že by tak země původu nebyla pro ni bezpečnou. Žalobkyně uvedla, že pochází z obce Koločava, která se nachází v Zakarpatské oblasti, tedy mimo části Ukrajiny, které jsou vyhláškou z konceptu bezpečné země původu vyňaty (výjimka se vztahuje pouze na poloostrov Krym a částí Luhanské a Doněcké oblasti pod kontrolou proruských separatistů). Označení Ukrajiny za bezpečnou zemi původu (s uvedenými výjimkami) přeneslo na stranu žalobkyně břemeno tvrzení a břemeno důkazní ohledně toho, že Ukrajinu za bezpečnou zemi ve vztahu k ní považovat nelze. Rozsah a

obsah jí sdělených informací však v daném případě neodůvodňoval přijetí závěru, že by pro ni Ukrajina bezpečnou zemi původu skutečně nepředstavovala.

16. Ve správním řízení stejně jako v žalobě žalobkyně uvedla pro podání žádosti o mezinárodní ochranu především rodinné důvody. V žalobě se pak dovolává aplikace humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu nebo doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) téhož zákona.
17. V řízení s žadatelem z bezpečné země původu, který nedoloží, že v jeho případě tuto zemi nelze považovat za bezpečnou, však podle § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že „[j]sou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“
18. Skutečnost, že žalovaný není v případě využití institutu bezpečné země původu povinen odůvodnit neaplikaci § 14 a § 14a zákona o azylu, jichž se žalobkyně dovolává, potvrdil Nejvyšší správní soud v četné judikatuře, zejm. výše citovaném rozsudku č. j. 7 Azs 347/2020-23 (viz také např. usnesení ze dne 11. 11. 2020, č. j. 6 Azs 240/2020-36, nebo výše citovaná usnesení č. j. 1 Azs 49/2020-32, č. j. 4 Azs 229/2020-34 či č. j. 3 Azs 129/2020-68).
19. S ohledem na právní úpravu i ustálenou judikaturu nelze považovat argumentaci rodinnými důvody za důvod pro přijetí žádosti o mezinárodní ochranu k věcnému projednání podle § 12 až § 14b zákona o azylu. Rovněž nelze přistoupit k věcnému přezkumu žádosti z důvodu tvrzeného nedostatku financí a zázemí v domovské zemi (viz např. opakovaně citovaný rozsudek č. j. 7 Azs 347/2020-23). Jediným důvodem pro přijetí žádosti k věcnému přezkumu může být v případě žadatele pocházejícího z bezpečné země pouze prokázání, že tuto zemi nelze ve vztahu k němu za bezpečnou považovat.
20. Takovým postupem přitom nedochází k porušení mezinárodněprávních závazků ČR plynoucích z čl. 8 Úmluvy. Nejvyšší správní již v usnesení ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008-52, uvedl, že „rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu či rozhodnutí o neudělení azylu ani doplňkové ochrany v situaci, kdy žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, samo o sobě nevylučuje pobyt takového cizince na území ČR, jsou-li k tomu dány rodinné důvody, tuto otázku je však třeba řešit dle [zákona o pobytu cizinců]. Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany tedy zpravidla nemůže být samo o sobě v rozporu se základním právem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, i když by realizace takového práva předpokládala jeho pobyt na území ČR. V takovém případě tedy není ani relevantní důvod pro to, aby správní orgán rozhodující o azylu či správní soud přezkoumávající takové rozhodnutí upřednostňoval ve smyslu čl. 10 Ústavy ustanovení stěžovatelkou uváděného článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Úmluvy o právech dítěte či jiných mezinárodních smluv zakotvujících právo na soukromý a rodinný život či základní práva dítěte před ustanoveními soudního řádu správního či zákona o azylu, neboť žádná kolize mezi těmito normami za daných okolností nenastává.“
21. Citovaný právní názor pak Nejvyšší správní soud potvrdil i v případech týkajících se právě aplikace institutu bezpečné země původu, např. v usnesení ze dne 4. 12. 2020, č. j. 3 Azs

129/2020-68, uvedl, že „stěžovatelkou tvrzené skutečnosti (zejména její psychické obtíže a existence rodinných vazeb v České republice) pro ni mohou být významné a soud je nechce zlehčovat. Přesto v nyní projednávaném případě nejsou relevantní právě proto, že žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany byla zamítnuta, neboť přichází ze země, kterou Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu. Je proto třeba, aby stěžovatelka legalizovala svůj pobyt na území České republiky na základě některého z pobytových oprávnění dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.“ (důraz přidán; viz rovněž rozsudek č. j. 7 Azs 347/2020-23, nebo usnesení č. j. 6 Azs 240/2020-36).

22. Lze shrnout, že výše uvedená právní úprava (a konstantní judikatura k ní se vztahující) umožňuje žalovanému, v případě, že cizinec pochází z bezpečné země, se věcně nezabývat jeho žádostí o mezinárodní ochranu, pokud cizinec neprokáže, že v jeho případě nelze domovskou zemi za bezpečnou považovat. Ani v situaci, kdy má cizinec rodinné důvody pro setrvání na území ČR, nepředstavuje tato skutečnost důvod pro přijetí jeho žádosti k věcnému projednání. Tímto postupem přitom nejsou porušeny mezinárodněprávní závazky ČR vůči soukromému a rodinnému životu cizince zaručené čl. 8 Úmluvy. Jak vyplývá z výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu, pobyt cizince na území je třeba řešit v režimu zákona o pobytu cizinců. Mezinárodní ochrana neslouží k legalizaci pobytu cizinců, kteří pozbyli pobytové oprávnění (viz např. rozsudky NSS ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003-46, č. 18/2003 Sb. NSS, nebo ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, či usnesení ze dne 24. 1. 2017, č. j. 2 Azs 264/2016-59), jak je tomu i v nyní posuzované věci.
23. Ze správního spisu totiž vyplývá, že žalobkyně vstoupila na území ČR již dne 8. 7. 2018 na základě „kartičky“, kterou dostala na maďarském ministerstvu vnitra a jejíž platnost skončila v květnu 2020. Poté jí právnička poradila, aby podala žádost o mezinárodní ochranu, což učinila dne 18. 9. 2020. Zároveň z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2020, č. j. 6 Azs 249/2020-32 (založeného ve správním spise), vyplývá, že žalobkyni bylo dne 29. 4. 2019 uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o pobytu cizinců, neboť byla policejní hlídkou zastížena v provozovně rychlého občerstvení Burger King v Praze během výkonu práce, aniž by disponovala povolením k zaměstnání či jiným dokladem, který by ji opravňoval k výkonu uvedené pracovní činnosti. Žalobu žalobkyně Městský soud v Praze odmítl usnesením ze dne 28. 7. 2020, č. j. 16 A 35/2020-18, následně Nejvyšší správní soud zamítl její kasační stížnost výše citovaným rozsudkem.
24. Z výše uvedeného tedy plyne, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu až poté, kdy jí bylo uloženo správní vyhoštění a kdy opravné prostředky proti tomuto rozhodnutí nebyly úspěšné, a žalobkyni tak hrozil bezprostřední výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Tyto okolnosti posilují závěr žalovaného, že důvodem podání žádosti žalobkyně byla pouze snaha o legalizaci pobytu na území ČR. Za popsané situace bylo ovšem namístě, aby žalobkyně řešila svou situaci v režimu zákona o pobytu cizinců. Podle tohoto zákona lze zajistit i ochranu práv vyplývajících z čl. 8 Úmluvy i z Úmluvy o právech dítěte.
25. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že žalovaný nepochybil, pokud se věcně nezabýval podmínkami pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, neboť v souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu a ustálenou judikaturou k tomu nebyl povinen. Námitka

stěžovatelky, že je v důsledku neposouzení těchto otázek rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné, je proto lichá. Z téhož důvodu jsou neopodstatněné zcela obecné námitky porušení správního řádu. Žalovaný zjistil stav věci v rozsahu, který byl potřebný pro posouzení podmínek aplikace § 16 odst. 2 zákona o azylu.

V. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

26. Soud neshledal žalobu důvodnou a nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
27. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o žalobě žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. února 2021

Mgr. Věra Pazderová, LL.M., M.A., v. r.
soudkyně